

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rodziny i Polityki Społecznej

Data posiedzenia: 6 maja 2008 r.

Nr posiedzenia: 16

Godz. rozpoczęcia posiedzenia: 11.00

Posiedzeniu przewodniczył: senator Mieczysław Augustyn – przewodniczący Komisji

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministra Pracy i Polityki Społecznej na temat założeń do programu polityki prorodzinnej rządu.
 2. Informacja Ministra Pracy i Polityki Społecznej o systemie rodzinnych form opieki zastępczej nad dzieckiem.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji:
 -
 - Małgorzata Adamczak, Mieczysław Augustyn, Kazimierz Jaworski, Piotr Kaleta, Stanisław Kogut,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
 - podsekretarz stanu Agnieszka Chłoń-Domińczak,;
 - Dariusz Stańko, dyrektor Departamentu Analiz Ekonomicznych i Prognoz
 - zastępca dyrektora Departamentu Świadczeń Rodzinnych Janina Szumlicz,
 - naczelnik wydziału w Departamencie Świadczeń Rodzinnych Olgierd Podgórski,
 - naczelnik wydziału w Departamencie Analiz Ekonomicznych i Prognoz Edwarda Dąbrowska,
 - główny specjalista w Departamencie Świadczeń Rodzinnych Katarzyna Napiórkowska,
 - ekspert w Departamencie Kobiet, Rodziny i Przeciwdziałania Dyskryminacji Marta Cichowicz-Major,
 - Tamara Uliasz, główny specjalista w Departamencie Świadczeń Rodzinnych
 - Ministerstwo Zdrowia:
 - podsekretarz stanu Adam Fronczak,
 - dyrektor Departamentu Zdrowia Publicznego Krzysztof Olszak,
 - Ministerstwo Finansów:
 - główny specjalista w Departamencie Podatków Dochodowych Violetta Walewska-Pucula,
 - główny specjalista w Departamencie Podatków Dochodowych Żaneta Kęder-Kulesza,
 - Eksperci:
 - Antoni Szymański, zastępca Kuratora Okręgowego

- w Gdańsk, ekspert Komisji, były senator (VI kadencja 2005-2007), oraz m.in.:
- Beata Rostocka, zastępca dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu
 - członek zarządu Zarządu Towarzystwa "Nasz Dom" Iwona Niemasz,
 - dyrektor Krajowego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego Barbara Passini,,
 - dyrektor Katolickiego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Warszawie Zofia Dłutek,
 - prezes Mazowieckiej Fundacji Rodzin Zastępczych Joanna Gruszczyńska,
 - główny specjalista w Katolickim Stowarzyszeniu Civitas Christiana Jacek Stróżyński,
 - adiunkt Instytut Studiów nad Rodziną w Łomiankach Ks. Dariusz Wojtecki,
 - Bożena Humelt z Domu Dziecka w Liskowie
 - Sylwia Rابيةga z Domu Dziecka w Gościeszynie,
 - prezes Związku Dużych Rodzin "Trzy Plus" Joanna Krupska,
 - wiceprezes Związku Dużych Rodzin "Trzy Plus" Teresa Kapela.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Informację na temat polityki rodzinnej przedstawiła Agnieszka Chłoń-Domińczak, podsekretarz stanu Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Wiceminister pracy podkreśliła, że nie zostały jeszcze zakończone prace nad ostateczną treścią założeń do rządowego programu polityki rodzinnej.

Do zasadniczych problemów polityki społecznej i rodzinnej w Polsce wiceminister pracy zaliczyła brak systemowych rozwiązań ułatwiających godzenie pracy zawodowej ze sprawowaniem obowiązków rodzinnych, zwłaszcza przez kobiety po urodzeniu dziecka. To jedna z głównych przyczyn, obok braku własnego mieszkania, odkładania decyzji prokreacyjnych i małżeńskich. Macierzyństwo i rodzina muszą być skuteczniej chronione, dlatego rząd wystąpi z propozycją wydłużania urlopu macierzyńskiego (z 18 tygodni obecnie – do 26 w ciągu 8 lat); zwiększenia roli elastycznych form zatrudniania i obniżania składek ubezpieczenia społecznego rodzicom w okresie macierzyńskim oraz zwolnienia ich z płacenia składek m.in. na Fundusz Pracy. Rząd wprowadzi ustawowe zachęty do tworzenia żłobków i przedszkoli przyzakładowych ze środków funduszu socjalnego, a także przewiduje się wprowadzenia ulg podatkowych dla rodziców i osób zatrudniających osoby świadczące opiekę nad małym dzieckiem.

Rząd zamierza znowelizować m.in. ustawę o opiece zastępczej nad dzieckiem, lepiej wspierającą rodzinę naturalną; ustawę o świadczeniach rodzinnych; ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Rząd przywiązuje wielką wagę do współpracy z administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi przy realizacji programów polityki rodzinnej.

Antoni Szymański, ekspert Komisji, zwrócił uwagę m.in. na konieczność budowy rządowej strategii polityki rodzinnej, niezależnie od polityki i działań bieżących oraz przyspieszyć wprowadzenie wydłużonych urlopów macierzyńskich. Ustawa o pomocy alimentacyjnej jest zbyt kosztowna a świadczenia alimentacyjne są zbyt wysokie w porównaniu z pomocą świadczoną rodzinom pełnym; należy zatem obniżyć próg dochodów uprawniających do alimentów. Państwo nie może zastępować rodziców w ich obowiązkach wobec własnych dzieci.

W dyskusji podkreślano brak określenia przez rząd podstawowych celów polityki rodzinnej. Zaprezentowane przez ministra pracy założenia, zdaniem senatora J. Rulewskiego, są niewystarczające i pozbawione istotnych elementów związanych z polityką zdrowotną, podatkową, czy chociażby mieszkaniową. Zdaniem senator M. Adamczak pominięto sytuację rodzin z dziećmi i osobami niepełnosprawnymi. Senator St. Kogut podkreślił, iż nadal poziom osłon socjalnych dla rodzin z dziećmi jest zbyt niski, zaś senator R. Muchacki zwrócił uwagę na brak działań prozdrowotnych adresowanych do kobiet w wieku rozrodczym. Senator podkreślił, iż decyzje prokreacyjne mają pozytywny wpływ na zdrowie kobiet i znacząco wpływają na średnią długość

trwania ich życia, zaś badania potwierdzają istotne zagrożenie zdrowia kobiet w wyniku stosowania środków antykoncepcyjnych.

Uczestnicy dyskusji zwracali uwagę na zjawisko ubóstwa w rodzinach wielodzietnych i brak satysfakcjonujących rozwiązań w programach polityki rodzinnej (J. Krupska i T. Kaepła).

Minister Agnieszka Chłoń-Domińczak podkreśliła, że wciąż aktualnym dylematem polskiej polityki społecznej jest większy transfer środków pomocy skierowanych do osób starszych aniżeli do rodzin i dzieci. Rząd zamierza te relacje odwrócić.

Konkluzja: Komisja przyjęła stanowisko w którym uznała za konieczne znaczne poszerzenie rządowego programu polityki wspierania rodzin o obszary niezwykle istotne dla zwiększenia liczby zawieranych związków oraz decyzji prokreacyjnych.

Ad. 2 Informację na temat systemu rodzinnych form opieki zastępczej oraz założenia do zmian ustawowych przedstawiła Agnieszka Chłoń-Domińczak, podsekretarz stanu Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

Wiceminister pracy podkreśliła, że projektowane zmiany powinny w istotny sposób wpłynąć na poprawę działania opieki zastępczej. Główny kierunek zmian to działania profilaktyczne prowadzone przede wszystkim na terenie gminy, adresowane do rodzin naturalnych i ich dzieci, przy wparciu zespołów interdyscyplinarnych składających się asystenta rodziny, pracownika socjalny, kuratora, przedstawiciela służby zdrowia, pedagoga szkolnego, przedstawiciel organizacji pozarządowej i policji.

Asystent rodziny – obok rodziny pomocowej – to nowa instytucja. Jego podstawowymi zadaniami ma być właściwa diagnoza i zapobieganie kryzysom rodzinnym.

Zdaniem eksperta Komisji A. Szymańskiego, pomimo rozwoju form opieki zastępczej, nadal utrzymuje się zbyt duża liczba dzieci pod opieką placówek, które nie mają charakteru rodzinnego, a pomimo spadku liczby urodzeń w Polsce, liczba dzieci wymagających opieki zastępczej nie maleje, ale wręcz rośnie, co jest wymownym wskaźnikiem kondycji polskiej rodziny i słabością polityki rodzinnej państwa w ostatnich kilkunastu latach.

W dyskusji członkowie Komisji pozytywnie ocenili proponowane przez rząd zmiany.

Obecni na posiedzeniu przedstawiciele placówek opiekuńczych, organizacji pozarządowych, samorządu terytorialnego oraz środowisk naukowych pozytywnie ocenili propozycję planowanych zmian, krytycznie oceniając m.in. pracę sądów rodzinnych, a także brak rozwiązań systemowych zachęcających rodziny do podejmowania funkcji zastępczych.

Konkluzja: Komisja pozytywnie oceniła założenia rządowych zmian w systemie opieki zastępczej.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.